

VÁGYAM A MISSZIÓRA

Valamikor gimnazista koromban találkoztam először perui misszionáriusokkal — megfogott a beszámolójuk. Vágyat éreztem arra, hogy én is a szegény emberek közé menjek, oda, ahová kevesen. Hogy miért éppen Peru, nem tudnám konkrétan megmagyarázni — valahogy nagyon mélyen beleíródott akkor a szívembe, s kitörőlegesen benne maradt. Az elmúlt nyáron, több mint húsz év után adódott lehetőségem, hogy egy hónapot Limában töltsék az ott szolgáló Iskolanővéreknél. Ezt a rövid időt arra kaptam, hogy megismerjem az ottani körülményeket, embereket, lehetőségeket — s felkészüljek egy hosszabb küldetésre, amely két évre szól. Néhány felfedezésem, tapasztalatomat szeretném megosztani ebből a négy hétből.

Meglepetések

Bármennyit is készültem az utazásra, kihívás volt számomra az időeltolódás, illetve a sajtóságos időjárás. Az első napokban, sőt körülbelül két héten keresztül felébredtem az éjszaka közepén... Hat órával utaztam vissza tulajdonképpen az időben, meg kellett szoknom, át kellett állnom erre a ritmusra. Idehaza augusztusban forró nyár volt, Limában a télbe érkeztem meg. Mivel Peru a Föld déli féltekéjén fekszik, hazánkkal ellentétes az évszakok váltakozása. Továbbá, bár Lima közel fekszik az Egyenlítőhöz, éghajlata mégsem trópusi, hanem inkább sivatagi. A Csendes-óceán partján nagyban befolyásolja az időjárást a Humboldt-áramlat. Elég kellemetlen kód ereszkedik a városra, szürke, csapadégmentes idő jellemzi az év nagyobik felében. Vittem meleg ruhát, de mégis fáztam. A házak, lakások nincsenek szigetelve, és nincs semmiféle fűtés, így a kevésbé hideget is hidegebbnek éreztem, mint itthon általában. Furcsa volt kabátban enni, mosogatni... Ráadásul az első napokban valamiért nem működött a gázrendszerünk, így hideg vízben kellett zuhanyoznom, utána négy takaró alatt is vacogtam. Sokat gondolkodtam azon, hogy vajon mi lehet rosszabb annál, ha valaki fázik, talán a félelem, az éhezés...?

Furcsa és elsőre döbbenetes látványt nyújtott, sőt nem túlzás, hogy sokkolt a túlnépesedés, a túlszűfolt lakónegyedek. Tulajdonképpen a nyomorgyeod szívében, ahol a nővérek rendháza található, amerre a szem ellát, ház, ház és mindenütt ház, vagyis összetakolt bódé..., és hol? A leradírozott hegyoldalon. Kert vagy udvar szinte nincs, ahol akad egy piciny vízszintes terület, ott építkeznek. A házak, amelyek téglából épülnek, szinte mind befejezetlenek. Felfelé mindenféle vasrúd

emelkedik ki, s várja, hogy majd valamikor folytassák az építkezést. A hegyek tetejére, ahová már út sem vezet, csak meredek, hosszú lépcsősor — ámulva néztem, gondolkodtam, vajon hogy jut oda fel az építőanyag? Könnyű fadeszakkából összetakolt kis házikók, sokszor ugyanolyan színűre festve az egész hegyoldalon, attól függően, hogy épp melyik politikai párt adományozta a festéket kampányának részeként... Elképesztő.

Mivel szinte nem esik eső egész évben, lapos tetejűek az épületek. Minden szürke, poros. Sokszor felmentem, s egyszerűen csak néztem körbe, hogy szokjam, befogadjam ezt a tumultust... Én, aki egy egészen picinyke, pár száz lakosú kis faluban nevelkedtem, ahol mindenki ismer mindenkit, és most is egy kisvárosból érkeztem, ahol szinte hasonlóan sokakat ismerek, furcsa volt. Befogadhatatlannak éreztem. Ráadásul minden olyan egyformán nyomorúságosnak, szürkének, inségnek tűnt számomra. Persze fogalmam sem volt még semmiről, és végig azt kutattam, vajon mi a valóságos, nem az általam elképzelt valóság? Hogyan élnek itt az emberek, mire van szükségük...?

Lassan megismerkedtem a nővérekkel. Három perui és egy kanadai nővértársam szolgál jelenleg Limában, de ez a négy nővér három — igaz, egymástól nem messze lévő — házban él. Némi biztonságot adott, hogy legalább négy társam van ebben a nagy rengetegben.

Ellentétek...

Ahogy egyre több időt töltöttem közöttük, egyre több emberrel kerültem kapcsolatba, egyre többet meséltek, mutattak a nővérek — próbáltam összehasonlítani a mozaikdarabokat. Például sokat hallottam azt, hogy Peru a nagy ellentétek országa, Lima olyan főváros, ahol a szegények és a gazdagok között óriási a különbség. És valóban — tapasztaltam, láttam. Az első héten, rögtön a második napomon, hogy lássak valamit Lima szelvényéből, nővértársam bevitt a központba, és turistabusszal végigjártuk a nevezetes helyeket. Csodaszép épületeket, hatalmas pompát és gazdagságot láttam. A másik arc a barriádák, ahol szinte veszélyes egyedül közlekedni a nap legnagyobb részében, este pedig kimondottan — ahol örökös a rablástól való félelem, ahol jelen van a kábítószert és mindenféle rossz, ahol az embereknek nincs vezetőkes vízük, nincs semmiféle zöld övezet. Sosem fogom elfelejteni azt a képet, ami lehetetlen jól szimbolizálja ezt a kettősséget. A város elit helyén és a vidéken egyaránt jelen vannak a cipőtisztítók. A gazdag úr felül újsággal a kezében egy emelvényre, s a szegény szolgál lehajol

és kipucolja cipőjét. Sok ilyet láttam, s mindig ösz-szeszorult a szívem — a cipőmre mindig ráfért volna a bokszolás, de sohasem tudtam volna elfogadni ezt a szolgáltatást.

Egy másik erős tapasztalatom talán valami olyasmi, hogy milyen megszokottá tud válni mindaz, ami van. És akkor tűnik fel az értéke, ha adott esetben nincs, vagy nincs olyan mértékben. Ilyen például az ivóvíz, az áram, az Internet, az oktatás, a közlekedés, az idő, a csend... Mire mennyi időt, pénzt fordítok, s milyen az, ha valakinek akkor se jut, mert egyszerűen nincs, vagy nincs rá pénze! Nagyon szeretek vezetni, és milyen kényelmes itthon beülni a kocsiba és utazni... de mennyire megkötve volt ott eleinte a kezem, hogy képtelen voltam tájékozódni. Egészen más a közlekedés rendszere, morálja... nem beszélve arról, hogy idegen voltam, és ez lerített rólam. Időbe telt, mire valamelyest kiigazodtam és biztonsággal nekiindultam az utcának. Sikerélménynek számított, hogy a szomszéd utcából, ahol a kápolna volt, gyalog hazatálaltam! Sikerélmény volt, amikor először egyedül leintettem a buszt, elhittem, hogy így kell, és működött, hisz megállt. Sikerélmény volt, hogy nem kértek tőlem sem több pénzt a jegyre, s felismertem a helyet, ahol le kellett szállnom.

Egyház...

Szerzetesként, Iskolanővérként bárhol is szolgálunk a világban, legfőbb célunk, hogy az embereket közelebb segítsük Istenhez. Így van ez itt Limában is. Mindhárom helyszínen a pasztoráció, a lelkipásztori munka, a plébániai katekézis áll a nővérek szolgálatának középpontjában. A népesség arányában az egyházközségekhez tartozók száma hatalmas — rengeteg csoport, csoportvezető... és rengeteg kápolna, ugyanakkor rettenetesen kevés pap. Időbe telt, mire átláttam az egész rendszer felépítését, és nem állítom, hogy mindent jól értettem, de egyet biztos: bőven akad tennivaló! Ezekben a helyeken csak szerzetesek vannak jelen, hiszen a külterületeken élők nem tudják anyagilag eltartani a plébániákat. Peru katolikus ország, de a mindennapokban ez elég sajtóságos gyakorlatot ölt. Persze a templomok többnyire megtelnek, ha van szentmise; a szentségek vételére mindig van készülő csoport — vasárnapi hittan működik, de hogy mennyire mélyül el, mennyire válik igazán gyakorlattá... ugyanolyan kérdés, mint idehaza. A peremvidékeken sok-sok szekta van jelen, de igazán nem láttam bele, mennyi embert tudnak megszólítani — egy-egy garázshoz hasonló teremben láttam zenés dicsőítést, de egy-két ember vett rajta részt.

Hatalmas élmény volt számomra Limai Szent Róza ünnepén jelen lenni a szent szülőhelyén. Óriási készület, rengeteg feldíszített szobor, körmenet — itt láttam igazán a perui nép hitét. A másik

szentjük, Porres Szent Márton háza volt még rám nagy hatással. Mind a mai napig szegénykonyha működik, betegek ellátása folyik ott, mint régen.

Oktatás...

Pedagógusként érdekelt még, hogy milyen Limában az oktatás. Mivel nekünk, nővéreknek egy nagyon frissen átvett óvodánk van csak — leginkább erről szereztem tapasztalatot. Szerettem volna bejutni állami iskolába is, de ez lehetetlennek tűnt. Majd talán legközelebb. Ez az óvoda tíz éves intézmény, Mária Montessori pedagógiáját követi. Igazi kis paradicsom a gyerekek számára a nyomor-nyegvedben. Van víz, mosdó, pici zöld övezet, játszótér. Három-, négy- és öt évesek vannak egy-egy csoportban; illetve a speciális igényű gyerekek külön. A fogyatékkal élők tanára épp szülési szabadságon volt, ami itt mindössze három hónap! Így én a helyettes hölgynek (aki nem is tanár) segítettem. Kihívás volt, és eleinte elég haszontalannak éreztem magam. Az eszközöket ismertem, a módszer nem volt idegen, mégsem értettem az egész helyét, szerepét itt. Olyan nagy volt a kontraszt a „kint” és a „bent” között. Rendben, kapnak egy jó alapot azok, akik megengedhetik, hogy ide járassák gyermeküket, és azután hova és hogyan mennek tovább? És a tanárok, hát... Lehet, maximalista vagyok, mindenesetre leginkább az fogalmazódott meg bennem, hogy itt igazából minden eszköz megvan, egyelőre nincs hiány (mert az alapító szerzetesek, akiktől mi most átvettük, előteremtették), de hogy azokat az eszközöket hogyan használják, abban még van mit és hova fejlődni! Például hogy hogyan kellene jól használni a hiper-szuper fénymásológépet, az elrontott oldalak után pedig nem újra másolni, hanem javítani. Órákat töltöttem azzal, hogy a papír kidobása helyett kijavítsam a hibákat. És mindez néhány rossz gombnyomás és figyelmetlenség eredménye volt. Ugyanakkor az étkezésnél zéró tolerancia volt a pocskolásban. Egy falat étel vagy víz sem került vissza moslékba a tányérokra! Ebből sokat tanulhatnánk idehaza...

Befejezés

Zárásként pedig talán azt fogalmaznám meg, hogy milyen formáló ereje lehet annak, ha a különböző kultúrájú emberek, az én esetemben a nővérek, együtt élnek! Nem kis kihívás, ugyanakkor ajándék is! Egy-egy szó, kifejezés, helyzetmegoldás mennyire más lehet, és pontosan abból adódóan, hogy másból jövünk. A perui emberek nagyon szeretnek beszélgetni, ünnepelni, enni és táncolni. A pontosság nem annyira erősségük. Az időbeosztásuk egészen más. Ami számomra itthon megszokott és alapvető, azt ott lehet, hogy egészen másképp kell megtalálnom. Annak érzékeny mér-

legelése nem kis feladat, hogy mi az, amit fel kell adnom, és mi az, ami annyira hozzám tartozik, hogy nem tudok lemondani róla. Például egy táncos, zenés nép között hogy tudom feloldani azt, hogy nem erősségem a tánc...? Egy olyan helyen, ahol nincs minden nap szentmise, vagy legalábbis nem úgy nőttek fel, hogy időt szánnak arra, és nem keveset, hogy eljussanak rá, hogy lehet azt feloldani, hogy számomra értelmetlen a nap nélküle? Egy állandóan zajos és időbeosztás nélküli közegben hogyan tudom megtalálni a számomra oly értékes csendet? Ugyanakkor példaértékű volt számomra az emberek szépre való igénye: az egyhangú szürke semmiben is elő-előbukkan egy-egy szép virág, színes pillangó. A hatalmas kopár hegyóriások között is ott van az élet. Hihetetlen lelemény, egyszerűség és emberi erőfeszítés eredményeképp lehetséges az élet.

Ilyen és ezekhez hasonló tapasztalatokkal gazdagodtam az egyhónapos kintlétem során. Ugy gondolom, szép kihívás vár rám, és nagy kaland a következő években. Nagyon szeretnék hasznos lenni odakint, és végig azt kerestem, vajon mire

hív Isten? Mi az, amiért ide kihívott? Mi az, amit tehetek? Talán a harmadik héten dobbant erre a szívem, amikor a nővér elvitt a házunk feletti hegyre. Igaz, körülményesen értünk fel, mert elég egyszer rossz felé fordulni, és egy másik hegyre ér fel az ember. És ehhez társul veszélyforrásnak a nem kevés kutya... de feljutottunk. És odafent áll egy összetákolt bódé, amit szép nevén „Biblioteca”-nak hívnak. Ez egy olyan hely, ahová délutánonként tanulni, leckét írni jöhetnek a nagyon szegény sorsú gyerekek. Persze víz, villany nincs — de mégis több, mint ami otthon van nekik. Szívesen foglalkoznék velük, itt éreztem először azt, hogy hasznos vagyok, itt éreztem azt, hogy a gyerekek öröme levesz a lábamról és ellenállhatatlanul vonz, hív. Nem mintha máshol nem örültek volna nekem, nem mintha valamennyi helyen nem lenne tennivaló, de ez valami egészen mély élményként hatott. Reményeim szerint visszatérek közéjük hamarosan, és talán régi álmom is valóra válhat, meglátogathatom egyszer Cuzcót.

NYÚL M. FIDELIS ISKOLANŐVÉR

A VIGILIA KIADÓ ÚJDONSÁGA

JOHANNES HARTL

A titok vonzásában

Lépjünk ki vallási komfortzónánkból

Szokatlan a könyv felszólítása: „Lépjünk ki a komfortzónánkból!” Istennel és az egyházzal kapcsolatban is megvannak saját „komfortzónáink” — a hívőknek főleg a vasárnapi szentmise, a nem hívőknek az a (hamis) biztonságérzet, hogy senki se háborgatja őket földi életükben. Ez a könyv kalandra hívja mindkettőjüket. Elsősorban azokat szólítja meg, akiknek ismeretlen a világ legnagyobb titka: Isten. S hogy megértsék, az ő nyelvükön szól, kerülve a számukra idegen, sőt talán elidegenítő vallási szókincset — hátha így sikerül ráirányítani tekintetüket a világ végtelenbe nyíló távlataira és az abban fölsejlő Szent Titokra. De izgalmas fölfedezést kínál a hívőknek is, segíti őket, hogy újra és mélyebben gondolják végig hitüket. Bárki veszi kézbe ezt a könyvet, újszerű, izgalmas élmények sorozatának néz elébe.

Ára: 2.900 Ft

Megvásárolható vagy megrendelhető a Vigilia Kiadóhivatalban és a honlapunkon:
1052 Budapest, Piarista köz 1.

Telefon: 36-1-486-4443 E-mail: vigilia@vigilia.hu Honlap: www.vigilia.hu